EL PLA

Publicació del Pla de Mallorca

ABRIL 2023 I Núm. 18

DOSSIER

Processos electorals:
una mirada des del Pla de Mallorca

S'acosta la cita amb les urnes. El pròxim mes de maig tindran lloc eleccions estatals, autonòmiques, als Consells Insulars i als municipis. Lluny de les esbroncades al Parlament i les lògiques polítiques "macro", com es veuen aquests processos democràtics al Pla de Mallorca? Quin és l'anàlisi de les prioritats i les propostes polítiques en clau local? A aquest número d'EL PLA hem volgut abordar les pròximes eleccions des de la comarca. Dossier a pàgs. 3 - 22.

El poder de les agrupacions independents

Dels catorze pobles de la comarca, aquestes formacions desvinculades de les grans sigles polítiques tenen presència a sis dels Ajuntaments. Analitzam, de la mà dels seus protagonistes, aquest fenomen polític que ja és una tendència als municipis de la comarca. Pàg. 15.

Els candidats parlen sobre el Pla

Els candidats i candidates a dels diferents partits per la presidència del Consell de Mallorca ens expliquen com veuen ells el Pla i quines són les seves propostes per la comarca. Pàg. 7.

"Els Ajuntaments hauran de decidir si la Mancomunitat ha de gestionar més competències"

A punt de finalitzar el seu mandat, la presidenta de la Mancomunitat del Pla de Mallorca, fa un balanç d'aquests quatre anys repassant els principals reptes i obstacles, però també les fites assolides Pàg. 3.

¿En sabeu res del Pla de Sostenibilitat Turística del Pla de Mallorca?

Mateu Ginard, Climent Picornell i Jaume Garau- Article publicat a Última Hora. Pàg. 27

Apunts del Pla: Dalt del Turó: capellets de teulada, arengades i el Barça

Climent Picornell-. Una nova postal de la Mallorca interior des de Sant Joan. Pàg. 21.

El Pla

Publicació periòdica del Pla de Mallorca

Núm. 18 - ABRIL 2023

Edita:
Associació Pla de Mallorca XXI

PLA DE MALLORCAXXI

info@plademallorcaxxicom
www.plademallorcaxxi.com

Part de les informacions recollides a El Pla són generosament facilitades pels següent mitjans de comunicació local:

- Es Saig (Algaida)
- Titoieta Radio (Algaida)
- Fent carrerany (Maria)
- Bona Pau (Montuïri)
- Serra Mamerra (Petra)
- Llum d'oli (Porreres)
- Butlletí digital Porreres
- Mel i Sucre (Sant Joan)
- Sa Sella (Sencelles)
- Díngola (Sineu)
-Sa Plaça (Sa Pobla)

Redacció El Pla: Maria Reyero i Juanjo Suárez

Consell assessor: Climent Picornell i Jaume Garau

Col·laboradors a aquest número: Joana Maria Pascual, Catalina Cladera (PSOE), Llorenç Galmés (PP), Jaume Alzamora (Més), Iván Sevillano (Podem), Antoni Salas (El Pi), Osvaldo Cifre (Ciutadans), Bernat Quetglas (X Maria), Júlia González (Feina per Llubí), Antoni Bennasar (Endevant Lloret), Joan Riutort (Feim Santa Eugenia), Joan Rigo (Volem Sencelles), Celestí Alomar, Andreu Ramis, Magdalena Aguiló, Jaume Garau, Mateu Ginard i Climent Picornell.

Fotos: mitjans de comunicació locals , xarxes socials dels ajuntaments, cedides per les persones entrevistades.

El Pla és un diari informatiu independent i plural que defensa la llibertat d'expressió . Les opinions expressades a les seves planes no són assumides necessàriament per la publicació, sinó que pertanyen als seus autors i autores, que en són responsables.

Editorial

S'acosta la cita amb les urnes. El pròxim mes de maig tindran lloc eleccions estatals, autonòmiques, als Consells Insulars i als municipis. Lluny de les esbroncades al Parlament i les lògiques polítiques "macro", com es veuen aquests processos democràtics al Pla de Mallorca? Quin és l'anàlisi de les prioritats i les propostes polítiques en clau local? A aquest número d'EL PLA hem volgut abordar les pròximes eleccions des de la comarca.

Per això hem parlat amb candidats i candidates dels diferents partits a la presidència del Consell Insular, per conèixer quines són les principals prioritats pel Pla; i també hem volgut conèixer l'opinió d'experts i expertes en turisme, cultura, patrimoni i serveis socials. També entrevistam la presidenta de la Mancomunitat del Pla de Mallorca, que fa balanç d'aquests quatre anys de gestió. I abordam al reportatge un fenomen polític que ja és una tendència als municipis de la comarca: el poder de les agrupacions locals independents.

La sort està tirada. Què passarà al Pla de Mallorca la pròxima legislatura? Estaran a l'alçada els i les governants? Ens veiem a les urnes!

Dossier
Eleccions

L'entrevista

“Aquesta legislatura hem iniciat accions molt engrescadores en l'àmbit turístic, econòmic i en igualtat”

Joana Maria Pascual, presidenta de la Mancomunitat del Pla

A punt de finalitzar el seu mandat, la presidenta de la Mancomunitat del Pla de Mallorca, fa un balanç d'aquests quatre anys, repassant els principals reptes i obstacles, però també les fites assolides. També reflexiona per EL PLA quin és el futur de la Mancomunitat i quin hauria de ser el seu paper els anys vinents.

Foto: Diario de Mallorca.

Estau a punt d'acabar el vostre mandat al capdavant de la Mancomunitat del Pla. Quin és el vostre balanç?

Han sigut quatre anys de llums i ombres, vam començar molt il·lusionats per fer coses en positiu per la nostra comarca i de sobte quasi just començàvem a iniciar- les quan ens vam topar amb la pandèmia de la COVID-19, la qual va fer que tot s'aturés de forma sobtada i que en comptes d'invertir tots els esforços per fer coses noves i atractives pels veïnats del Pla, ens toqués gestionar els efectes de la situació provocada per la pandèmia, que tenint en compte que al Pla es gestionen mancomunadament els serveis socials, va esser una tasca complicada. Es van haver de tancar els centres de dia, el que suposava tenir els usuaris a casa i haver de fer els esforços necessaris perquè no quedessin desatesos. Molta gent es va quedar sense feina ni recursos, per tant, es van haver de gestionar multitud d'expedients d'ajudes pels més necessitats. Ja no ens podíem reunir i de sobte vam entrar de ple dins l'era digital, reunions constants per videoconferències des de casa, per saber interpretar i transmetre els nostres veïnats les noves normatives que periòdicament anaven canviant en funció de l'índex dels contagis, etc.

Terrassa a Randa. Foto: Mancomunitat del Pla.

Les previsions inicials ja eren de quatre anys intensos, perquè gairebé tots els serveis que es gestionen des de la Mancomunitat tenien exhaurits els seus contractes, havíem de treure els concursos de gestió d'aigües, de la recollida de residus, de la gestió dels centres de dia i del servei d'ajuda a domicili. Si ja era complicat, de per si, perquè la contractació pública ho és molt, tot es va complicar amb la crisi econòmica provocada per la guerra d'Ucraïna. Sortadament, el primer dels contractes, que era del servei de subministrament d'aigües, es va poder adjudicar sense problemes i després vam iniciar els tràmits amb la resta de serveis. Residus ja estava adjudicat, però davant la pujada desmesurada dels costos dels carburants, els nous convenis col·lectius, la maquinària, etc., l'empresa adjudicatària va refusar la signatura del contracte. Els contractes de gestió dels Centres de Dia i el del Servei d'ajuda a domicili encara no s'han pogut adjudicar per què han quedat deserts. És una situació mai vista i molt complicada de gestionar. Però anem fent i mirant de trobar-hi solucions. Jo confiï que abans d'acabar la legislatura s'hagin pogut adjudicar aquests tres contractes.

Però, com us he dit, no tot han sigut ombres, també hem tingut coses molt positives. Es va prendre la decisió de delegar la gestió de les competències en matèria de turisme dels catorze pobles a la Mancomunitat i gràcies a això vam poder optar a una subvenció de fons europeus (Next generation), i vam aconseguir que el nostre projecte fos escollit. Hem rebut una subvenció de gairebé 3 milions d'euros per posar en marxa accions destinades al desenvolupament sostenible en matèria de turisme a la nostra comarca.

També fruit d'aquesta unió d'esforços va sorgir la idea de fer un programa televisiu amb l'objectiu de donar a conèixer els atractius dels municipis del Pla de Mallorca, i així va néixer "Emplatam" que s'ha emès a IB3 Televisió amb molt bona acollida.

Del departament de promoció econòmica també s'han dut a terme accions molt importants, com per exemple l'elaboració d'un Pla estratègic d'ocupació i desenvolupament local. Arran d'això també s'ha creat la Taula d'Ocupació i Empresa, on hi ha implicades moltes entitats que fan feina per assolir, no només que els aturats i aturades de la nostra comarca aconsegueixin feina dins les empreses del Pla, sinó també que aquestes empreses trobin el perfil professional que demanden. A més a més, s'estan fent cursos de formació adaptats a les necessitats de les nostres empreses. A causa de aquesta tasca s'han habilitat dos nous espais formatius a Sencelles i a Sineu que complementen els que ja hi havia a Vilafranca i a Costitx. Gràcies a tot això, va sorgir la que ha sigut la 1a Fira de l'Ocupació del Pla de Mallorca, on hi van poder exposar tan empreses, entitats de formació, sindicats, el SOIB, etc.

I una de les altres fites assolides és dur a terme polítiques conjuntes en matèria d'igualtat al Pla de Mallorca, amb la creació d'una oficina i d'una Taula d'Igualtat; així com la constitució de la Comissió d'Igualtat on està representada la Mancomunitat i el Consell de Mallorca per anar engegant diferents accions destinades a eliminar les accions masclistes de la nostra comarca i aconseguir eliminar la bretxa de gènere.

Quins són els principals reptes que es presenten a la comarca?

Jo pens que aquesta legislatura hem iniciat diferents línies en l'àmbit turístic, econòmic/ocupacional i dins l'àmbit de la igualtat, que són molt engrescadores i positives per la comarca. Però també s'ha de continuar fent feina en matèries ja més arrelades.

En tema mediambiental s'ha de continuar apostant per dur a terme polítiques de reducció de residus i de foment del reciclatge.

Pel que fa a temes de subministrament d'aigües hi ha molt a fer, ara ja tenim una empresa que gestionarà el servei, però hem d'assolir que tots els municipis tinguin aigua de qualitat i, per això, s'ha de fer arribar aigua de les dessaladores per poder compensar els índexs de nitrats d'alguns dels pous dels nostres municipis i, que a l'hora, també facin arribar l'aigua necessària als municipis més afectats per la sequera. Tot això sense oblidar dur a terme polítiques d'estalvi d'aigua, que serà una fita molt important pels anys vinents.

S'ha de continuar apostant per tenir uns serveis socials de qualitat, que arribin i donin suport a totes aquelles persones més vulnerables, sigui quina sigui la causa de la seva vulnerabilitat. Al Pla tenim uns serveis socials molt ben implantats i propers a la ciutadania, i s'ha de fer feina perquè continuï sent així, amb els canvis que siguin precisos per adaptar-se a les noves circumstàncies.

Recentment, ha estat aprovat el Pla de Sostenibilitat Turística. En quin punt es troba la seva execució i quines són les expectatives els anys vinents?

Per a l'execució del Pla de Sostenibilitat s'ha contractat una empresa experta amb la gestió de plans turístics i subvencions europees. Estem iniciant diferents licitacions per firmar contractes amb empreses expertes en les diferents línies que s'han d'executar. A hores d'ara ja s'han tret a licitació uns 30 contractes.

Trobada amb l'empresa Aurea Nature, que serà l'empresa encarregada del desenvolupament dels fullets digitals, audiovisuals i altres materials de promoció del Pla de Mallorca; finançat a través del Pla de Sostenibilitat Turística en Destí. Foto: Mancomunitat del Pla.

Una vegada tinguem adjudicades tots els contractes s'iniciarà una fase de participació ciutadana per donar a conèixer aquestes accions i per agafar idees de la gent dels nostres municipis. Al cap i la fi, són els veïnats els que han de dir quin tipus de turisme volen a la seva comarca. Tot i que crec que tothom té clar que tal com s'anomena el mateix projecte, ha d'esser un turisme sostenible, respectuós amb l'entorn, amb la nostra cultura i tradicions, i que de cap manera es pretén un turisme de masses que pertorbi la tranquil·litat dels nostres pobles.

Quin és el valor de la Mancomunitat del Pla en termes de governabilitat i polítiques conjuntes dels municipis de la comarca?

Els catorze municipis que conformen la Mancomunitat del Pla, tenen unes necessitats i característiques semblants, tot i que també tenen les seves diferències, el que enriqueix la comarca.

La Mancomunitat no és més que una eina en mans dels municipis per dur a terme accions que individualment no es podrien assolir o, com a mínim, no tal com s'estan duent a terme actualment. El fet de tenir la gestió mancomunada d'alguns serveis fa que es puguin gestionar de manera més eficient, tant en qualitat com en reducció de costos.

Tenim la sort que hi ha molt bona sintonia entre els diferents municipis, i que les decisions sempre s'han pres per unanimitat dels catorze, sigui quin sigui el color polític de l'equip de govern de cada un dels ajuntaments.

Com veu el futur de la mancomunitat? Troba que ha d'aconseguir més competències? En quin àmbit?

Jo crec que la Mancomunitat, com a institució que dona suport als ajuntaments que la conformen, és una entitat molt apreciada per tots,

El passat 3 de març de 2023 es va constituir la Comissió d'Igualtat del Pla Estratègic Participatiu d'Igualtat (PEPI). Foto: Mancomunitat del Pla.

i per això crec que el seu futur està garantit sempre que continuï essent una eina en mans dels catorze pobles.

Les competències que es gestionen per part de la Mancomunitat són competències municipals, i el que es cedeix és la gestió d'aquestes, però en cap cas deixen d'esser competències dels ajuntaments que la conformen.

Si la Mancomunitat ha de gestionar més competències, és una qüestió que hauran de decidir en el futur els ajuntaments, si es considera oportú que es gestionin de manera mancomunada altres competències així es farà i si no, no. Hi ha matèries com la creació d'una policia mancomunada que fa molts d'anys que s'ha intentat, però la normativa vigent no ho permet i no s'ha pogut dur a terme.

Com veuen el Pla els candidats i candidates a la presidència del Consell de Mallorca?

Parlam amb els caps de llista dels diferents partits polítics per conèixer quines problemàtiques, fortaleses i oportunitats identifiquen al Pla de Mallorca, i quines propostes tenen les seves formacions per la comarca.

Catalina Cladera

Mallorca PSIB PSOE

La principal **problemàtica** que crec que hi ha al Pla de Mallorca és que la majoria d'ajuntaments són municipis petits que, a més, tenen menys capacitat d'ingressos respecte als municipis turístics de costa, per això necessiten el suport del Consell per compensar aquesta situació.

Per això, des del Consell hem mobilitzat més recursos que mai perquè els ajuntaments del Pla millorin els carrers i les places, facin uns municipis més eficients energèticament, renovin les instal·lacions esportives i creïn de noves, millorin les infraestructures turístiques i desestacionalitzin l'oferta turística, reforcin els serveis socials comunitaris bàsics, dinamitzin el teixit productiu local i ampliïn l'oferta d'activitats culturals i de lleure pel jovent.

En definitiva, més recursos que mai per augmentar la qualitat de vida dels veïns i veïnes del Pla.

Sobre les **fortaleses**: al Pla han sabut fer de la necessitat, virtut. I sempre han entès que la unió fa la força. I precisament aquesta unió fa que la Mancomunitat del Pla sigui un referent, sobretot en serveis socials, subministrament d'aigua i gestió de residus. Des del Consell els donem suport i assessorament des de l'IMAS i també en promoció turística i econòmica amb agents de desenvolupament local. Ara signarem el primer Pla Estratègic de Participació d'Igualtat amb l'objectiu que el treball que fa el conjunt de municipis del Pla pels drets de les dones tingui un finançament estable per part del Consell.

És important donar-li un nou impuls al sector agrari del Pla a través de la innovació i la digitalització.

I també posar en valor els molts d'atractius que té Pla i que li permeten afrontar un futur sostenible mantenint la seva essència, des del patrimoni cultural dels jaciments arqueològics

i talaiots, molins, ermites, santuaris i festes patronals al seu excel·lent producte local, les fires i mercats, la xarxa de camins ideals per fer senderisme, i la bona oferta gastronòmica i d'allotjament rural, entre d'altres.

Propostes del PSOE pel Pla de Mallorca

Per tot això, el Pla de Mallorca té l'oportunitat de convertir-se en un referent de turisme d'interior sostenible i de qualitat basat en els valors tradicionals de la comarca i que posi en valor la cultura, la naturalesa, la gastronomia i el producte local. Aquest és l'objectiu del Pla de sostenibilitat turística del Pla de Mallorca, dotat amb tres milions del Fons Next Generation que ha estat possible gràcies a la suma d'esforços entre Govern, Consell de Mallorca i Mancomunitat del Pla.

És una bona oportunitat perquè el turisme contribueixi a un desenvolupament rural equilibrat del Pla de Mallorca que proporcioni noves oportunitats laborals i una millor qualitat de vida dels residents.

Al Pla passen coses i té molts atractius per descobrir.

Llorenç Galmés

L'accés a aigua potable i de qualitat al Pla de Mallorca és una reivindicació històrica i un **problema** molt greu que necessita mà de metge. Soc coneixedor de les mancances que pateixen municipis com Sineu o Lloret que no tenen aigua potable i d'altres com Montuïri que no disposen de subministrament d'aigua suficient i han de dur l'aigua amb camions. Davant aquesta situació, el Govern en comptes de fer front al problema i donar una solució, ha abandonat als ajuntaments, els ha deixat de banda.

També hi trobam una deixadesa absoluta per part del Pacte d'esquerres en el manteniment de la xarxa viària secundària. Carreteres en molt mal estat que suporten un gran volum de trànsit i posen en perill la seguretat dels conductors i ciclistes que hi circulen així com una falta d'aparcament per accedir al centre dels pobles i males connexions i freqüències insuficients per desplaçar-se en transport públic.

Així mateix, és necessari millorar la seguretat incrementant les plantilles de policies locals. Hi ha pobles, per exemple, que no disposen de servei de vespre o durant els caps de setmanes. Un fet que no podem ignorar, ni minimitzar perquè genera una gran inseguretat ciutadana i posa en risc la convivència. De fet, ja s'ha detectat un increment de l'okupació il·legal en alguns pobles de la comarca i des de les administracions s'ha d'actuar de manera urgent per combatre aquesta xacra. El mateix passa amb la manca de professionals sanitaris als centres de salut. No podem consentir que

municipis no disposin de metge o pediatra de manera recurrent i s'hagin de desplaçar a altres municipis del voltant per a qualsevol urgència.

Quant a les **fortaleses** del Pla, l'auge del turisme d'interior en els darrers anys ha permès donar a conèixer els encants de la comarca, terra de pagesos i agricultors durant segles. Moltes finques i possessions s'han reconvertit en agroturismes i cases rurals per atreure visitants, sempre respectant les tradicions i el seu paisatge i moltes cases particulars les han destinat a lloguer vacacional, una activitat econòmica molt important que ajuda a reimpulsar el sector primari.

La comarca del Pla també és un atractiu per als amants del cicloturisme. Un tipus de turisme que ajuda a desestacionalitzar la temporada i a diversificar l'economia.

Una altra de les seves fortaleses passa per les fires i els mercats setmanals, una de les tradicions més longeves que té cada poble i que s'han convertit en un reclam i en un gran aparador del nostre producte local.

Així mateix, m'agradaria destacar el bon estat de salut de la mancomunitat del Pla. Una institució en la qual queda més que demostrat que la unió fa la força i que permet als municipis petits assumir serveis que de manera individual no podrien dur a terme com per exemple, amb matèria de serveis socials o de residus.

Propostes del Partit Popular pel Pla

- Solucionar el problema de l'aigua serà una de les nostres prioritats. Des del Partit Popular proposam crear un fons finalista per a inversions en cicle de l'aigua, amb recursos procedents del cànon de sanejament, de l'impost turístic, amb inversió de l'estat i dels fons europeus.
- Defensarem la propietat privada i donarem seguretat jurídica als petits propietaris perquè les seves finques no perdin el seu valor patrimonial. Per això, davant les amenaces de l'esquerra de prohibir qualsevol construcció a sòl rústic, em compromet a mantenir la superfície mínima de dues quarterades perquè la gent de la comarca que tengui un terreny a foravila pugui construir un habitatge, així com recuperaré els índexs d'edificabilitat que hi havia a principis de legislatura i eliminaré la reducció de la taxa que ha imposat el Pacte d'Esquerres.
- També serem contundents contra l'okupació il·legal i impulsarem un pla d'intervenció ràpida entre administracions per treure als okupes al carrer en 24 hores i que el propietari pugui recuperar el seu habitatge.
- A més, apostam per abaixar els imposts, com per exemple, eliminar l'impost de Successions i Donacions i suprimir l'impost de Transmissions Patrimonials per a la compra del primer habitatge per part de menors de 30 anys i una reducció del 50% per als menors de 35.
- És imprescindible fer política local, de proximitat i fer les institucions més útils, eficients i més properes. Vull donar el pes que es mereixen als ajuntaments i atorgar-los de plena autonomia dotant-los de més recursos tant tècnics com econòmics. El Consell de Mallorca, com ajuntament dels ajuntaments, ha d'estar al seu costat, simplificar burocràcia i agilitzar tràmits administratius. Per exemple, un altre de les propostes del nostre programa de govern és disposar de tot el que estigui al nostre abast perquè els ajuntaments que ho necessitin puguin adaptar les normes subsidiàries dels seus municipis al Pla Territorial i a la seva realitat actual.

Jaume Alzamora

MÉS PER MALLORCA

Pel que fa a les **problemàtiques**, el Pla, ben igual que la resta de Mallorca, ha de fer front a l'emergència climàtica, encarar un model econòmic arrelat al territori i disposar definitivament d'un transport públic adequat a les necessitats dels municipis. Fa temps que la pressió urbanística i turística de la costa ha començat a notar-se als pobles i ciutats de la comarca. La gentrificació ja no és una cosa només de Ciutat; basta veure el preu de l'habitatge. Una circumstància que expulsa el jovent, cada vegada amb manco oportunitats de viure i fer-hi feina als seus pobles, si no que a més comporta una destrucció de fora vila amb la construcció de noves cases al sòl rústic. Estem parlant de destrucció de territori, d'un model depredador que exhaureix els recursos i d'una pèrdua d'identitat que cal recuperar.

Les principals **fortaleses** que té la comarca són el teixit comercial, les microempreses, cooperatives i autònoms, esdevenint una font generadora de riquesa i d'ocupació de qualitat. Cal mantenir ben viu tot aquest teixit productiu allunyat del turisme. Aquesta diversificació econòmica és un puntal positiu que comptarà amb tot el suport del Consell de Mallorca com ja hem fet durant l'actual mandat amb ajudes directes i plans específics.

Propostes de Més pel Pla

- Prohibir els usos impropis del sòl rústic. Aquesta mesura suposarà un punt d'inflexió que ens permetrà conservar millor el paisatge, evitar l'especulació i garantir els recursos naturals.
- Impulsar la transferència de les competències de transport terrestre obrirà un nou panorama per a la mobilitat.
- Posar en marxa d'un Pla de dinamització econòmica per preparar la comarca davant els reptes de present i futur immediat.
- Col·laborar de manera activa amb els ajuntaments en la compra de solars i la construcció d'habitatge destinat al lloguer.
- Continuar invertint en instal·lacions esportives, millorant infraestructures públiques o construint noves escoletes municipals.
- Estarem de vora els ajuntaments en tot allò que sigui necessari per a millorar la vida de la gent.

Antoni Salas

En aquests moments destacaria com a principal **problemàtica** al Pla de Mallorca el subministrament de l'aigua: mala qualitat en general, cabdals insuficients en alguns municipis i les pèrdues d'aigua en les xarxes. El Consell ha d'ajudar a reparar fuites, a facilitar interessos generals, etc.

També s'ha de fer feina en la mobilitat: transport "transversal" entre els pobles del Pla perquè es pugui anar d'un a altre sense, necessàriament, haver de recórrer al tren, l'eliminació de punts negres a les carreteres, millorant interseccions o construint rotondes, i, finalment, fer costat als municipis que demanin rondes urbanes, per pacificar el centre de les nostres poblacions.

Un altre problema és que pocs municipis han adaptat les normes subsidiàries al Pla Territorial i que les tramitacions urbanístiques siguin realment complicades, això fa que molts de projectes interessants es demorin o siguin impossibles (com fer un urbanitzable per a promoció d'habitatge, o un petit polígon per ordenar i arrelar l'activitat local, etc.), lleva seguretat jurídica als nostres veïns i fa que passin pena si podran edificar o no a la seva finca, entre altres vicissituds.

A mitjà termini pas pena que els joves dels nostres municipis no es puguin permetre comprar o llogar un habitatge i hagin de partir: tendrem qualitat de vida real si podem garantir el desenvolupament personal i familiar als nostres joves. A més, que les localitats perdrien la seva essència, convertint-se en zones dormitoris.

D'entre les **fortaleses** de la comarca, sense cap dubte el paisatge, la qualitat de vida, la ubicació geogràfica, les bones comunicacions i el lligam entre activitat econòmica i territori fan que el Pla sigui atractiu per a visitar i, fins i tot, per venir-hi a viure. Tots aquells sectors que siguin coherents amb l'entorn que tenim poden ser exitosos, és important que les diverses activitats es complementin i es beneficiïn unes a altres: l'agricultura amb el producte local i de qualitat, el món del vi, indústries locals (alimentàries, lligades a la construcció, a mobiliari, etc.) artesania, la restauració i turisme.

Propostes d'El Pi pel Pla de Mallorca

- Ajudar els municipis a tenir una normativa urbanística actualitzada i àgil, que pugui facilitar terreny per a habitatges de manera ràpida quan faci falta, on la declaració responsable pugui fer estalviar temps a l'administrat, també emprendre aquelles infraestructures i obres que donin seguretat a la ciutadania o aquelles que ajudin a pacificar (que no tancar) els centres històrics dels nostres pobles, ajudar a millorar el cicle de l'aigua: depuració, reg, qualitat i xarxes sense pèrdues.
- Ajudar a crear infraestructures, però també serà necessari ajudar a

mantenir-les, perquè cada vegada tenim més instal·lacions i s'han de dur en perfecte estat.

- També volem fomentar el producte local i l'economia de KMo, ajudar els pagesos, petits industrials i artesans (especialment els joves) perquè desenvolupin la seva activitat dins la comarca de manera circular, que uns sectors es complementin amb els altres. Pretenem impulsar la formació en aquests sectors i en una hostaleria nostrada, que ofereixi un producte coherent amb la comarca.
- Posar en valor el Patrimoni històric, cultural i etnològic per demostrar i conservar el caràcter del Pla. També apostar per l'excavació, restauració i difusió de tots els jaciments arqueològics lligats a la Cultura Talaiòtica que sigui possible, ja que junts formen un conjunt monumental comparable al de Cultures i Civilitzacions de reconeguda projecció internacional: tenim un tresor ben a la vista, l'hem de fer arribar a tothom.
- Fer costat als Serveis Socials de la Mancomunitat a través de l'IMAS: l'envelliment de la població i la llarga esperança de vida fan que hàgim de preparar uns serveis sociosanitaris de qualitat i en la capacitat d'arribar a tothom sense llargues llistes d'espera.
- Fomentar l'esport i els hàbits saludables entre la població, sobretot als més joves. Facilitar la formació, donar suport a estudiants i posar a la seva disposició espais per a poder estudiar i desenvolupar-se intel·lectualment.
- Continuar treballant en una recollida de residus de qualitat, el reciclatge, la reutilització i aprofitament de recursos, cercar sortida a podes, etc. Així com continuar avançant cap a l'eficiència energètica i l'ús i consum d'energies renovables.

Iván Sevillano

PODEMOS. MALLORCA

Sobre les **problemàtiques** que enfronta la comarca, els nostres pobles del Pla són molt heterogenis, però tots ells han patit, en un grau o un altre, els efectes del macrocentrisme de Palma. I això es tradueix en una mancança d'inversions que històricament ha afectat negativament als seus veïns i veïnes. La falta de serveis públics i privats, una escassa oferta de transport públic, les poques oportunitats laborals i el difícil accés a l'habitatge, especialment per les persones més joves, han estat al llarg de les darreres dècades, alguns dels principals problemes dels pobles del Pla de Mallorca. En aquesta legislatura, hem fet

intensa feina per revertir i corregir aquesta situació. Hem aconseguit passos molt importants, però encara queda molt per fer.

Pel que fa a les **fortaleses** del Pla, sense cap dubte, el seu patrimoni, la seva cultura, les tradicions, la gastronomia... i, especialment, la seva gent. Els pobles del Pla de Mallorca ofereixen un model de vida molt més sostenible i atractiu. Estem parlant de l'aposta pel producte quilòmetre zero, del nostre territori i de les seves tradicions. També, d'immensa riquesa cultural i patrimonial, que hem de continuar gaudint i potenciant. Les oportunitats laborals que els nostres pobles del Pla poden oferir, s'han d'enfocar en el seu teixit social per desenvolupar un model econòmic més proper als seus habitants.

Propostes de Podem pel Pla de Mallorca

Des de Podem Mallorca hem fet feina durant tota la legislatura per millorar la vida dels veïns i veïnes dels pobles de l'illa.

- Creim firmament en la necessitat de fer inversions que ens permeti apropar els serveis públics i privats a la ciutadania, descentralitzant aquests de Palma; especialment els essencials.
- La nostra aposta ferma pel transport públic, per millorar-lo i que sigui gratuït per sempre, només per 2023, és un compromís clau del nostre partit.
- Garantir l'accés a l'habitatge, topant preus i limitant la compra a no residents.
- Incrementar serveis socials com la creació de més escoletes, gratuïtes.
- Més atenció personalitzada a domicili pels nostres majors.
- Fomentar i potenciar les ajudes als joves que volen iniciar-se al sector agrícola.

Osvaldo Cifre

Cs

Uno de los principales **problemas** que CS considera que hay que solventar y darle un fuerte impulso tiene que ver con la calidad y cantidad de agua que se sumunistra en los 14 municipios del Pla. Es un asunto que es “urgente” que se resuelva cuanto antes. Especialmente, la calidad del agua potable en cinco municipios es deficiente, nos referimos a Costitx, Sineu, Lloret de Vista Alegre y Villafranca del Bonany y Ariany, aunque sabemos en algunas de estas localidades ya se está trabajando para mejorar el servicio de agua potable y dar una respuesta a sus vecinos.

Para ello, es necesaria la implicación de organismos supramunicipales, tanto de la administración autonómica como estatal, a fin de que aporten la inversión necesaria para acometer las obras que representan la conexión de redes. También es fundamental la máxima implicación y el compromiso de aportar una solución por parte la Agencia Balear del Agua y Calidad Ambiental (ABAQUA), algo que se viene reclamando desde la Mancomunitat del Pla de Mallorca desde hace años.

Una de las principales fortalezas de los municipios que conforman el Pla de Mallorca podría pasar por un impulso de sus atractivos turísticos, para que puedan consolidarse como destinos enmarcados en el denominado Turismo de Interior. De este modo, se contribuirá a ser una alternativa al turismo de sol y playa tradicional de la isla y además reportaría grandes beneficios al negocio local, que también es necesario incentivar.

Este nicho de mercado podría visitar nuestros municipios enmarcándolo en un plan de promoción del patrimonio inmaterial poniendo en valor su historia, raíces y costumbres, así como su gastronomía más ancestral.

Debemos, asimismo, prestar un mayor apoyo y atención y a las pymes, esas pequeñas empresas, muchas de ellas familiares, que en el Pla de Mallorca son una “base fundamental” de la economía y que prestan un servicio “esencial” en estos pequeños pueblos.

También es muy necesario mejorar el transporte público en estos municipios, a fin de que sus habitantes pueden utilizar el autobús para acudir a trabajar a Palma o para desplazarse a otras localidades de la isla.

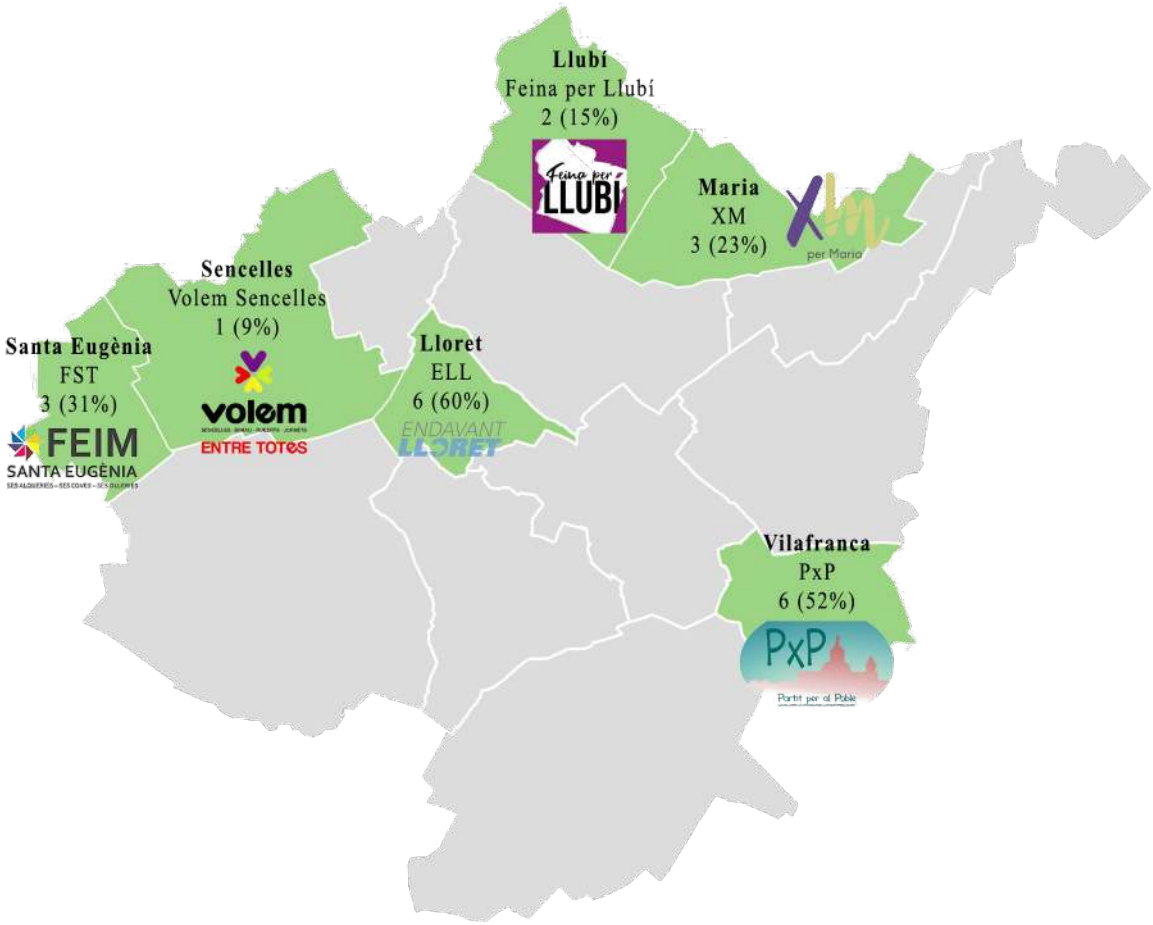
Propostes de Ciutadans pel Pla

- Desde el Consell consideramos primordial acordar un Plan para la mejora de la depuración y producción de agua destinada al riego agrícola, que permita disponer de abastecimiento suficiente para estos usos.
- También proponemos la creación de Centros de Día en algunos de los municipios del Pla de Mallorca, donde en los últimos años se está produciendo un envejecimiento paulatino de la población. Es necesario disponer de equipamientos de servicios no residenciales para dar respuesta a las necesidades de nuestros mayores, donde se atiendan sus necesidades en materia psico-social, preventiva y de rehabilitación, entre otros...

El reportatge

Les agrupacions independents trepitgen fort al Pla de Mallorca

Dels catorze pobles de la comarca, aquestes formacions desvinculades de les grans sigles polítiques tenen presència a sis dels Ajuntaments

En les últimes dècades, la crítica ciutadana respecte al funcionament dels partits polítics s'ha vist acompanyada per la promoció de reformes polítiques orientades a la introducció i consolidació d'instruments que permetin als ciutadans competir en les eleccions sense l'obligació d'estar afiliats als partits. És el cas de les agrupacions independents d'electors, que tenen cada cop més força als petits municipis, on senten que els interessos dels partits majoritaris no s'alineen necessàriament amb les necessitats i expectatives de la idiosincràsia local.

A sis municipis, dels catorze pobles que conformen la comarca, a agrupacions d'electors governen els Ajuntaments o formen part dels equips consistorials. Es tracta de Sencelles (**Volem Sencelles**, 1 regidor), Llubí (**Feina per Llubí**, 2 regidors), Maria de la Salut (**X Maria**, 3 regidors), Vilafranca (**Partit per al Poble**, 6 regidors), Lloret de Vistalegre (**Endavant Lloret**, 6 regidors) i Santa Eugènia (**Feim Santa Eugènia**, 3 regidors). D'aquests, als 3 últims els batles pertanyen a agrupacions independents.

Tot i que els uneix la voluntat de treballar amb proximitat des de les institucions locals pel poble, les **orientacions polítiques i ideològiques** d'uns i altres no tenen per què coincidir, tot i que és cert que s'observa una certa tendència a l'esquerra en aquestes formacions.

"Ens centram en l'ecologisme. Som una agrupació progressista", explica Júlia González, regidora de Benestar Social, Igualtat i Formació, de Feina per Llubí, "pensam que Llubí ha de ser un poble igualitari i lliure de discriminacions". Bernat Quetglas, regidor de X Maria (anteriorment fou batle amb la mateixa agrupació independent de Maria de la Salut), resumeix així els seus valors: "participació i l'activisme en camps com l'associacionisme i la lluita per la llengua, la solidaritat, els drets socials, l'educació, els drets sexuals i la consciència mediambiental". Pel batle de Lloret, Antoni Bennàsar, batle des de 2015, la visió de la seva agrupació d'electors, Endavant Lloret, que ha tingut majoria absoluta les dues legislatures, és "preservar la cultura, llengua i la identitat com a poble". Per Joan Rigo, regidor per Volem Sencelles, "volem aprendre a posar les persones al centre i això implica aprofundir més en els valors democràtics i en els valors humans de suport mutu, empatia i sensibilitat cap als altres i cap al nostre entorn".

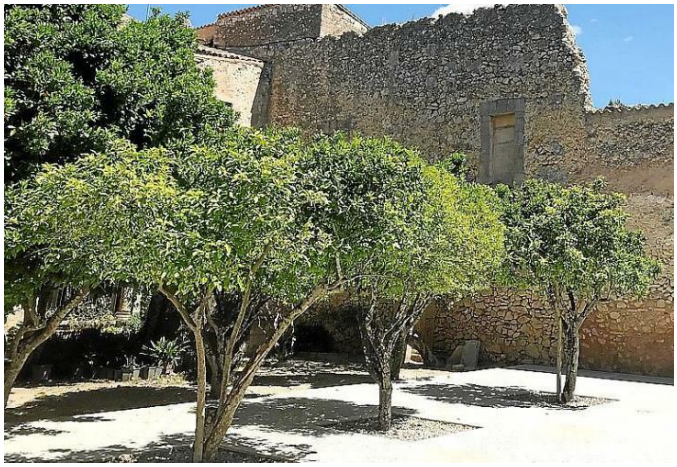
Ara és el moment de fer **balanç de la legislatura**, i aquestes agrupacions treuen pit d'aquelles polítiques que consideren han tirat endavant als seus municipis gràcies a la presència, amb major o menor pes, de formacions independents als consistoris de la comarca. Tot i que els ha tocat una legislatura molt complicada, que ràpidament es va veure afectada per la pandèmia i a on es van haver de reprioritzar els compromisos electorals, incloent- hi ajustos pressupostaris. "A més la pujada de preus per la guerra d'Ucraïna ha acabat de complicar les licitacions de les obres públiques, fent que s'hagin de revisar contínuament degut a l'alça de preus", explica Joan Riutort, batle de Santa Eugènia. De tota manera, en general els càrrecs polítics de les agrupacions independents es mostren satisfets amb l'assolit.

"Tot i la difícil situació, s'han fet projectes transformadors que han posat Santa Eugènia al capdavant, amb projectes com l'autoconsum compartit", diu el batle taujà. "El 2015 vaig deixar clar que el meu projecte era de vuit anys, per posar en marxa els projectes", explica el batle de Lloret, "me'n vaig súper orgullós i content perquè tots els objectius s'han assolit al 100%". D'aquesta legislatura, destaca haver acomplert la rehabilitació del convent dels dominics, "que estava en estat ruïnós quan vàrem arribar i ara és un centre a nom de l'Ajuntament que esdevindrà un espai multifuncional pel poble".

Batles d'agrupacions independents al Pla de Mallorca, d'esquerra a dreta: Montserrat Rosselló, del Partit per al Poble de Vilafranca; Antoni Bennassar, d'Endevant Lloret i Joan Riutort, de Feim Santa Eugènia.

Algunes fites dels governs municipals amb presència d'agrupacions locals indepenents: rehabilitació del convent dels dominics (Lloret), impuls de la ruta arqueològica Costitx-Sencelles, projecte d'autoconsum compartit a Santa Eugènia i accions en defensa dels drets de la comunitat LGTBIQ+ a Sencelles.

Joan Rigo, regidor de Participació, Medi Ambient, Ruta Arqueològica i Mercat per Volem Sencelles, resumeix així les fites de la seva acció al consistori: "Hem creat visitsencelles.com per oferir senderisme cultural, allotjament, bon vi i menjar, impulsant l'economia local i el turisme sostenible fent valdre i apropant a tothom el nostre patrimoni cultural i natural, amb 15 rutes circulars culturals, naturalistes i arqueològiques". El regidor també es mostra satisfet d'altres polítiques impulsades per la seva regidoria, com l'impuls del Pla Estratègic Municipal Participatiu: Sencelles Present i Futur, o el suport al teixit associatiu, amb la cogestió del Casal d'Entitats de les Escoles Velles. Així mateix, destaca que estem desenvolupant un Pla de Mobilitat Urbana Sostenible i Participatiu "perquè els carrers de Sencelles i Biniali puguin ser més segurs per les persones".

De les agrupacions independents d'electors que han governat o format part del govern municipal al Pla, 4 es tornen a presentar amb les mateixes sigles. No és el cas de X Maria, que es presentaran integrats en la candidatura progressista de Més al municipi, "amb l'objectiu de mantenir i millorar la representació". El batle de Santa Eugènia, Joan Riutort, explica que la seva formació, Feim Santa Eugènia no es torna a presentar als pròxims comicis: "el cicle de l'agrupació està esgotat, tot i que segurament hi havia possibilitats de fer una llista, ha faltat un grup de persones amb ganes de posar- se al capdavant per fer la feina de la campanya, de la constitució de l'agrupació d'electors, fer d'administradors... També ha pesat el cansament de la gent que ha estat al capdavant al llarg d'aquesta legislatura, ja que s'ha fet molta feina".

Respecte a les **propostes** de cara als pròxims quatre anys, els representants entrevistats també recullen moltes iniciatives als seus programes, algunes de continuïtat i altres accions innovadores. "Profunditzarem en la participació ciutadana, donarem continuïtat a les inversions que estan projectades, farem feina en matèria d'igualtat per poder fer de Llubí un poble lliure de desigualtats de gènere, i també desenvoluparem més projectes per la joventut i la gent gran", explica Júlia González de Feina per Llubí.

Joan Rigo de Volem Sencelles resumeix així algunes de les prioritats de la seva formació de cara al nou període: "Volem tenir més presents tot el fora vila i les seves problemàtiques, perquè és més de la meitat dels sencellers/es, els grans oblidats de les polítiques de l'Ajuntament, ocupant el 90% del territori, pagant imposts similars, sense rebre els mateixos serveis. Apostam per una petita ronda sud que tregui tots els cotxes possibles del poble, crear més places, placetes i zones enjardinades on gaudir de trobar-nos, amb més parcs infantils. També volem donar solucions a la recollida i gestió de l'aigua, continuar millorant el Casal d'Entitats de les Escoles Velles, on construir un teatre- cinema, apostar per una millor gestió dels residus i la creació d'un espai de 2a oportunitat, reduir la factura potenciant comunitats solars i pitjar fort perquè ens augmentin les freqüències de busos amb l'estació de tren d'Inca i amb Palma.

En un món on la política polaritza la vida, al voltant de sigles i colors; on ens hem acostumat a dinar veient als Informatius les esbroncades al Parlament, les agrupacions independents continuen trepitjant fort als municipis del Pla de Mallorca, fent poble des de l'exercici real de la democràcia directa. Com diu Júlia González, de Feina per Llubí, "als pobles petits no necessitam gent que faci política, necessitam gent que faci feina".

El valor de les agrupacions independents

Sobre el valor i la raó de ser de les agrupacions d'electors, coincideixen: participació ciutadana, proximitat i llibertat de moviments per no estar sota el paraigua de les sigles dels grans partits.

"Obrir el món de la política a tothom que vol fer feina pel poble, sense estar afiliat a cap partit en concret" (Bernat Quetglas, X Maria)

"Una força com la nostra, que no ha de donar comptes a ningú és molt important dins un pacte de govern com el que hem tengut fins ara, ja que així ens podem centrar en les necessitats que tengui el nostre poble i no perdem el temps en discussions partidistes. (Júlia González, Feina per Llubí)

"Les agrupacions d'electors ens donen la llibertat de treballar pel nostre poble i expressar les nostres idees sense cap programari polític que ens pressioni" (Antoni Bennasar, batle amb Endevant Lloret)

"Són importants per donar veu a la gent que no se sent identificada amb sigles de caràcter autonòmic o nacional. I que posen sempre, en primer lloc, les necessitats del municipi". (Joan Riutort, batle amb Feim Santa Eugènia)

"Som la ciutadania organitzant-se, farts de la manca de democràcia en un sistema que es diu democràtic, però que posa per davant de tot els valors de l'economia de creixement infinit a un planeta finit. Volem fer poble, sense excloure a ningú" (Joan Rigo, Volem Sencelles)

Anàlisi i propostes pel Pla

Parlam amb experts i expertes en diferents sectors per conèixer com veuen la realitat del Pla quant a turisme, patrimoni, cultura i serveis socials i què proposen amb lògica electoral.

Turisme

Celestí Alomar

Geògraf i historiador. Va ser Director General d'Estratègia Turística en el darrer govern de Felipe González i, en l'àmbit autonòmic, conseller de Turisme del 1999 al 2003. El seu projecte més important fou la creació de l'ecotaxa. A l'ambit internacional, ha treballat per Naciones Unides (Banc Interamericà de Desenvolupament i Organització Mundial del Turisme). Forma part de la junta de l'associació Pla de Mallorca XXI.

El principal repte és no sucumbir a la temptació del turisme. A Mallorca hi ha una proporció d'allotjaments turístics per resident que fa que en un moment punta pugui haver-hi un visitant per cada 2,3 residents. Al Pla aquesta possibilitat disminueix, aproximadament, a un visitant per cada 4,8 residents. Ens hem de remuntar a l'any 1970, a inicis del primer boom turístic, per trobar xifres similars a les actuals del Pla per al conjunt de l'illa.

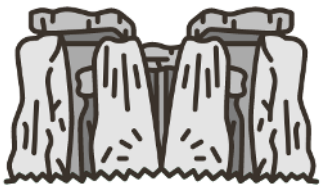
El quadre al Pla es podria completar amb un apartat de "residents especials", amb tres categories: els visitants d'un dia (cicloturistes, excursionistes, senderistes, gastronomia, mercats...); residents estrangers i segona residència; i residents de dormitori. Tots mantenen un vincle amb el Pla, essencialment, relacionat amb el consum, no amb l'activitat productiva.

Si aquest és el marc correcte de lectura, la primera prioritat seria reforçar el teixit productiu local per abastir i fidelitzar la demanda existent (kmo, agroindústria, indústria de fusta, tecnologia, indústria cultural, treball de cures...). La segona, seria la digitalització per millorar l'eficiència de l'economia i per no deixar passar l'oportunitat de desenvolupar un sector quaternari. Pel que fa a la integració i la cohesió, hi ha dos camps prioritaris: la recuperació de patrimoni i el foment de l'activitat cultural i el desenvolupament d'una xarxa interna de transport públic.

El quadre de lectura no assenyala la promoció exterior com a prioritat. En tot cas, la comunicació i la xarxa d'informació local i comunal seria la primera necessitat en aquest camp.

Per als pròxims quatre anys és fonamental aprofitar al màxim els recursos extraordinaris que ha mobilitzat la UE per engegar polítiques i projectes al Pla que vagin en la direcció que el quadre de lectura indica. En aquest sentit, cal crear instruments de participació i de governança per convertir el Pla en un projecte homogeni i comú. Però, per damunt de tot, el més important és que el Pla sigui una comunitat de gent empoderada que parla en català i preserva la identitat. Sense singularitat no és possible un turisme regenerador i respectuós.

Patrimoni

Andreu Ramis

Doctor en Història, antropòleg i gestor cultural. En els últims anys ha format part del projecte de Catàleg de patrimoni històric, arquitectònic i paisatgístic del municipi de Lloret de Vistalegre. Des de l'any 2015 és el president del Consell Assessor de Cultura Popular i Tradicional de les Illes Balears. Forma part de la junta de l'associació Pla de Mallorca XXI.

El Pla té un gran repte amb el seu patrimoni (natural, històric-artístic i immaterial). És cert que hi ha bones iniciatives en aquest àmbit, com l'impuls al conjunt arqueològic de Son Fornés, o la ruta Sencelles-Costitx. A nivell local hi han hagut diferents iniciatives de diferents col·lectius orientades a la recuperació patrimonial, però cal tenir una visió de conjunt i transversal que abasti els 14 municipis de la comarca. Des de les administracions municipals hi ha iniciatives tant etèries i poc coherents com destinar edificis patrimonials en hotels de luxe o paradors nacionals.

Tenim un riquíssim patrimoni artístic i arquitectònic, com els nuclis antics d'Algaida, Sineu o Porreres, així com a un extens patrimoni eclesiàstic i conventual. També és immens el nostre patrimoni etnològic, per exemple al voltant de la cultura de l'aigua, amb l'existència encara de molts molins de vent fariners. Un eix interessant d'explorar és, sens dubte, el patrimoni immaterial de la comarca: els mercats, les festes i neofestes, l'artesania, la gastronomia, etc.

Com a llorità i ciutadà del Pla, i amb aquesta visió de transversalitat, crec que l'interessant seria crear un centre que tingués per objectiu l'activació i posada en valor del patrimoni, amb interrelació amb turisme sostenible. Per exemple, a Lloret tenim un edifici emblemàtic, el Convent Nostra Senyora de Loreto, del segle XVII, que és un immoble que, al llarg de diverses legislatures s'ha anat recuperant, i ara tot ell és de propietat municipal. Es tracta de 3000 metres quadrats que són del poble, i no se sap molt bé que se n'ha de fer. Des de la Conselleria s'ha especulat sobre la creació d'un espai sobre turisme sostenible. Pens que seria una gran cosa, fer un consorci amb participació del poble, la Mancomunitat, el Consell i el Govern per impulsar, a un espai que podria ser aquest, un centre d'activació del patrimoni i turisme sostenible. Seria molt significatiu ubicar-lo al Pla, lluny de les zones turístiques madures que han crescut de manera desmesurada, amb una visió crítica. En aquest espai es podria vertebrar l'actiu patrimonial del Pla, amb una visió ampla i diversa.

Propòs impulsar una línia de feina per activar la riquesa patrimonial dins escala humana. Potser no tenim manifestacions patrimonials de grans dimensions, però comptam amb una riquesa espectacular. Indubtablement, la societat civil hauria de jugar un paper clau dins aquesta visió més transversal que pensàs sobre els actius patrimonials.

Creació cultural

Magdalena Aguiló

Comissària independent i gestora cultural. Coordina el cicle "Gent del Pla" de Pla de Mallorca XXI, per donar a conèixer iniciatives inspiradores que es generen a la comarca. Actualment resideix a Montuïri.

El Pla de Mallorca amb els seus catorze municipis ocupa una centralitat en el context de l'illa, una centralitat que en el sector cultural hauria de ser no només geogràfica sinó també una manera de situar el Pla en el mapa com un referent essencial. La gran quantitat de creadors (arquitectes, artistes, gestors culturals, músics, etc.) que habiten al Pla hauria de traduir-se en un increment d'oferta cultural de nivell en els diferents municipis. Hem de ser capaços de canalitzar el talent existent cap a projectes de pes que puguin transcendir l'àmbit local i alhora, aportin fortalesa al teixit cultural de la comarca.

El paper de les institucions i entitats associatives culturals hauria de ser el de donar el màxim suport a les iniciatives dels creadors independents. S'han de simplificar també en la mesura d'allò possible, els processos burocràtics en matèria d'ajuts, ja que sovint esdevenen una carrera d'obstacles que desmoralitza als possibles aspirants. Afortunadament, ja hi ha bons exemples de col·laboracions amb projectes que s'han anat consolidant als diferents municipis. Iniciatives com el Festival de Teatre Visual CICLOP de Sineu o el Centre de Creació i Festival EIMA a Maria de la Salut que combina l'experimentació del cos amb natura i context rural, serien uns bons exemples d'activitats adreçades als residents i amb una bona projecció exterior. Ofertes que atrauen un públic divers que es desplaça al Pla per participar-hi i que alhora posen el Pla en el mapa internacional.

El Pla no és només tradició, patrimoni etnològic i esglésies. És molt més, existeix un talent i una sensibilitat envers la cultura contemporània que hem de potenciar i que s'ha de convertir en una eina de millora de la qualitat de vida dels residents i un pol d'atracció per usuaris i visitants d'altres comarques.

És una utopia voler aconseguir que la cultura sigui el referent del Pla i alhora, generi beneficis a l'economia dels municipis? Jo pens que treballant amb ganes i en la direcció correcta, es pot assolir. És necessari posar en contacte idees, experiències i talent amb l'objectiu de rendibilitzar esforços i crear sinergies entre els diferents creadors, gestors i projectes. D'entrada s'hauria de crear un instrument conjunt que garantís posar a l'abast de tota la comarca la informació de les activitats culturals que genera cada municipi. D'aquesta manera es facilitarien les col·laboracions i intercanvis entre els pobles a més, de poder gaudir de les activitats que moltes vegades ens perdem per no tenir la informació adient.Les distàncies són curtes i la possibilitat de desplaçar-se per una bona oferta cultural, s'ho val.

Viure i crear experiències de gaudi i bellesa ens ha d'ajudar a tots a viure millor.

Serveis socials

Jaume Garau

Psicòleg. Ha treballat en la gestió dels Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona, de l'Ajuntament de Palma, de Marratxí i del Consell de Mallorca. Ha estat diputat al Parlament de les Illes Balears. Actualment presideix la Fundació Iniciatives del Mediterrani. Forma part de la junta de l'associació Pla de Mallorca XXI.

Un dels principals reptes al Pla de Mallorca és la insuficient cobertura dels serveis socials a tots els pobles. Actualment, hi ha pobles que reben els serveis socials comunitaris de manera compartida. És necessari que cada poble tingui un mínim d'un/a treballador/a social i un/a educador/a social per tal de reforçar les xarxes veïnals de solidaritat i prevenir així la marginació.

Un altre repte en matèria de serveis socials és evitar que les persones majors hagin d'anar a una residència en contra de la seva voluntat.

Per mi, algunes possibles solucions depenen de dotar de més treballadors socials a la Mancomunitat del Pla mitjançant un acord amb el Consell de Mallorca.

També s'haurien d'augmentar els recursos -professionals i voluntaris- dels serveis domiciliaris integrals, per evitar ingressos a residència de persones dependents. Així mateix, caldria reintegrar a la comunitat aquelles persones que estan a residències i no hi volen estar, sempre que la seva autonomia i la seva xarxa social ho faci possible.

D'aquí a quatre anys, el que dura una legislatura, si es fa bé des de les institucions municipals i supramunicipals (la Mancomunitat), i amb l'acció constant de la societat civil i les iniciatives empresarials que floreixen a la comarca, m'imagin una estructura més forta i més participada per iniciatives privades i públiques de tota mena, per fer els serveis socials una cosa de tots els pobles.

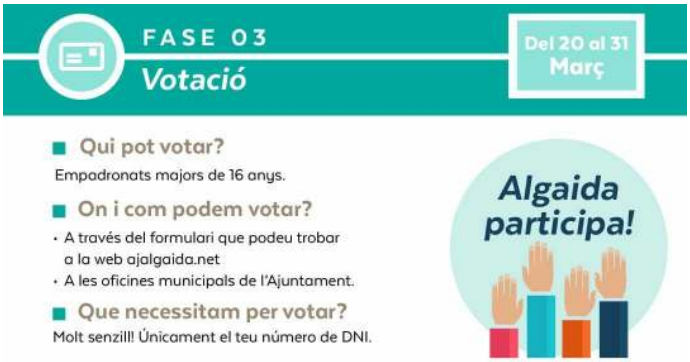

NOTÍCIES DEL PLA

Algaida

Pressupostos participatius

Es Saig, 23/03/23.- Ja ha conclòs el període per les votacions per als projectes de pressupostos participatius 2023. Els residents d'Algaida, Pina i Randa ja poden votar les 17 propostes que han presentat en el procés dels pressupostos participatius. La majoria fan referència a la millora de parcs i jardins o a temes de mobilitat seguida de modificacions i intervencions a la via pública.

Ariany

Nous treballadors a l'Ajuntament

L'Ajuntament incorpora una treballadora i un treballador al servei de manteniment, gràcies al programa SOIB Reactiva 2022.

Aquest projecte ha estat promogut pel Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB) i cofinançat per la Conferència Sectorial d'Ocupació i d'Assumptes Laborals.

La inversió total del projecte és de 28.000,00 euros.

soib
formació
i ocupació

Costitx

La subhasta de l'Observatori, deserta

Última Hora, 23/03/23.- Les instal·lacions de l'Observatori Astronòmic de Mallorca continuaran el procés de degradació que ha sofert en els últims anys després que la subhasta per a vendre'l, i fer front als deutes de 1,7 milions que implica l'entitat ja dissolta Associació Observatori Astronòmic de Mallorca (OAM), hagi quedat deserta.

Aquest mes va acabar el termini designat per l'administrador concursal sense que hi hagués licitacions durant el mes que ha durat el procés. L'empresa encarregada de gestionar la subhasta, va treure l'observatori per un preu inicial de 430.001 euros.

A partir d'ara s'obre un període de reflexió per a decidir quin serà el següent pas, segons fonts pròximes a l'operació administrativa.

Llubí

Ca Ses Monges, espai multifuncional

Ara Balears, 28/03/23.- Després que l'Ajuntament comprès l'edifici històric, el consistori ha signat ja el conveni amb el Col·legi d'Arquitectes de les Illes Balears per tal de fer un concurs d'idees i poder seleccionar l'empresa que convertirà Ca ses Monges en un espai multifuncional on conviuran un centre de dia per a les persones grans, una biblioteca i un casal per als joves del municipi.

Lloret de Vistalegre

Passen comptes

A inicis del mes d'abril, l'Ajuntament va convidar els veïns i veïnes a l'acte de clausura de la legislatura. L'equip de govern va passar comptes i va informar de l'estat dels comptes, dels projectes fets i dels que estan iniciats.

Maria de la Salut

Es signa conveni per nou Centre de Dia

Aquest mes s'ha signat el Conveni per a la Construcció d'un Centre de Dia a Maria, entre la Conselleria d'Afers Socials i l'Ajuntament.

El cost de l'obra, que un cop acabada disposarà de 30 places per a persones majors en situació de dependència, tendrà un cost d'1.181.034 €, amb una aportació del 90% a càrrec de la Conselleria d'Afers Socials.

Montuïri

Pacificar el tràfic

Última Hora, 04/04/23.- El ple de l'Ajuntament de Montuïri va aprovar ahir dilluns, per unanimitat, instar el Consell de Mallorca que adopti mesures per a pacificar el dens trànsit que passa cada dia pels carrers que creuen el poble i que són competència del departament de Carreteres.

L'Ajuntament vol que s'apliquin mesures per a alleujar el nombre de vehicles d'aquestes dues vies i millorar la seguretat dels vianants.

Petra

Inversions per a cultura

El Consell Insular de Mallorca ha concedit a l'Ajuntament de Petra 25.000 euros pel desenvolupament d'activitats culturals, en concret per a la Fundació Teatre i Acció Sociocultural de Petra. La subvenció es destinarà a cobrir les despeses de la programació anual i estable de Petra de l'any passat.

Sineu

Sa Quintana, centre de formació oficial i reglada

El centre sociocultural Sa Quintana estrena instal·lacions després d'una reforma que ha comptat amb una injecció econòmica de l'Ajuntament de Sineu i del SOIB de 73.518 euros, amb la finalitat de complir tots els requisits tècnics per acreditar l'espai com a centre de formació oficial i reglada. Per tant, a partir d'ara Sa Quintana serà centre col·laborador del SOIB.

Durant els pròxims mesos, l'Ajuntament de Sineu posarà en marxa el Certificat de Professionalitat "Gestió de màrqueting i comunicació". Aquest curs oficial que s'oferirà dona resposta a la diagnosi socioeconòmica feta per la Mancomunitat, comptant amb l'opinió de les principals empreses de la comarca.

Santa Eugènia

Primera promoció d'Habitatge Públic

La presidenta del Govern de les Illes Balears, Francina Armengol, acompanyada del conseller de Mobilitat i Habitatge, Josep Marí, i del batle de Santa Eugènia, Joan Riutort, ha lliurat aquest divendres les claus de la primera promoció d'habitatges de protecció pública (HPP) que l'IBAVI ha construït a Santa Eugènia, ubicats al carrer de ses Monges, 21.

Durant l'acte de lliurament de claus, la presidenta del Govern ha agraït a l'Ajuntament de Santa Eugènia la cessió del solar «perquè no tots els municipis donen sòl ni planifiquen habitatge a preu taxat», però «el de l'habitatge sí que és un problema que tenim a tots els municipis i necessitam que tots s'impliquin per donar-hi resposta».

Sencelles

Nou Centre de Formació Can Bril

La reforma de Can Bril ha comptat amb la injecció econòmica del SOIB i de l'Ajuntament de Sencelles (amb una inversió total de 144.595,44 €) per acreditar l'espai, que a partir d'ara serà Centre Col·laborador del SOIB.

Durant els propers mesos, l'Ajuntament de Sencelles posarà en marxa dues formacions de Certificat de Professionalitat amb el suport del Departament de Promoció Econòmica de la Mancomunitat del Pla: Docència de la formació professional per a l'ocupació i Certificat de Professionalitat de neteja de superfícies i mobiliari en edificis i locals.

Porreres

Aprovats pressupostos 2023

L'Ajuntament aprova un pressupost de 4,3 milions d'euros per al 2023. Els comptes municipals es fonamenten sobre quatre eixos: la transició ecològica, la transformació digital, la cohesió social i territorial i la igualtat de gènere.

La batlessa, Xisca Mora, ha explicat que els comptes s'han elaborat amb la mirada posada en la senda de la recuperació econòmica que està experimentant el poble, per donar un nou impuls a l'activitat del municipi des de la transformació del destí i en clau de sostenibilitat i lluita contra el canvi climàtic.

Vilafranca de Bonany

A la fi, arribarà aigua potable

El batle, Montserrat Rosselló, juntament amb el seu equip de govern informa sobre les gestions que s'han dut a terme per potabilitzar l'aigua al municipi dins del consistori municipal. Atès que han estat diverses i extenses, ja que, primerament es va intentar trobar aigua potable a través d'algun dels pous ja existents dins el terme, a fi de poder localitzar una zona que proporcionés aigua potable, es van fer diversos sondeigs al llarg de més de quinze pous localitzats a diversos indrets sense èxit. Arran d'això es va adquirir un terreny per instal·lar una planta potabilitzadora, després de diverses negociacions el terreny es va comprar i l'agost de 2022 es va fer un pou per instal·lar la planta potabilitzadora.

Des de la casa de la Vila estem molt contents de poder anunciar a tots els vilafranquers i vilafranqueres totes les gestions que hem fet, ja que ha estat un procés llarg i laboriós del qual comença a veure el seu fruit i esperem que tot segueixi el mateix transcurs i d'aquí ben poc poder beure aigua potable de les aixetes de casa.

¿En sabeu res del Pla de Sostenibilitat Turística del Pla de Mallorca?

Per Mateu Ginard, Climent Picornell i Jaume Garau

Junta Directiva de Pla de Mallorca XXI

Presentació del Pla de Sostenibilitat Turística en Destí per part de les institucions, el mes de febrer de 2022.

El passat mes de febrer de 2022 es presentà a Llubí el Pla de Sostenibilitat Turística per al Pla de Mallorca que ha rebut tres milions d'euros dels fons Next Generation de la Unió Europea. En aquests moments ja s'està executant. Segons declarava Joana Maria Pascual, presidenta de la Mancomunitat del Pla de Mallorca: "realitzarem processos participatius durant tot el camí d'execució del Pla de Sostenibilitat Turística del Pla". Per nosaltres és una bona notícia, ja que la gent del Pla encara no en sap gaire de com va, ni quins projectes s'executen, ni com els atorga l'entitat gestionadora. En definitiva: on s'invertiran els doblers dels fons europeus.

Com a integrants de l'associació Pla de Mallorca XXI pensam que és necessari reflexionar i planificar de manera profunda i consensuada el desenvolupament futur i immediat del Pla, pensant amb els visitants i, també, cal no oblidar-ho, amb els residents. Pensam que l'objectiu no passa per la promoció de la recerca obsessiva del turista sinó en posar en valor els recursos existents amb la intenció de millorar la qualitat de vida dels residents, per preservar la identitat del Pla.

Es veritat que les línies generals, molt generals, eren correctes a parer nostre. Estaven traçades en funció d'aconseguir una transició verda i sostenible, pensant en l'economia circular; la millora de l'eficiència energètica, per la mitigació del canvi climàtic; la transició digital, per millorar la cadena de valor i en augmentar la competitivitat, millorant el producte. De totes les maneres, des de Pla de Mallorca XXI pensam que s'han de reblir aquests objectius tenint en compte el reforçar la qualitat de vida dels residents; en prioritzar el turisme no estàndard; en reforçar el teixit cultural recuperant els elements etnològics; potenciant l'activitat agrícola de Km.o i, sobretot, enfortint la participació ciutadana en el disseny i control dels projectes aprovats.

Des de Pla de Mallorca XXI es va presentar un seguit de propostes ja el febrer de 2022, que es van actualitzar el 2023.

El 84% de la superfície dels catorze municipis del Pla de Mallorca encara pareix conrada o rústica. En aquest territori és possible la tranquil·litat d'una destinació allunyada del renou on gaudir del contacte amb la natura i la ruralia a través d'una xarxa de camins rurals, amb rutes per senders tranquils, la posada en valor del patrimoni cultural amb les seves tradicions, la variada oferta gastronòmica i una bona infraestructura d'allotjaments turístics. Tots aquests elements configuren el Pla. El Pla és la seva pròpia imatge de marca turística.

Des de Pla de Mallorca XXI férem una sèrie de propostes. Van alguns exemples: creació d'una plataforma digital pròpia, de "tot el Pla", no de cada municipi; inclusió a les rutes culturals i patrimonials les esglésies, depositàries d'un gran patrimoni i que sempre solen estar tancades.; aconseguir una etiqueta de productes de proximitat i un carnet o fitxa de bones pràctiques per a la disminució de la petjada ecològica. En una paraula, reforçar el caràcter de turisme propi, no estàndard de sol i platja. Tot i que val més no bravejar gaire d'això i invertir en esforços per reforçar les dinàmiques comunitàries que millorin la qualitat de vida de la població resident i del seu territori.

Un pic aclarides aquestes qüestions generals, el Pla de Sostenibilitat Turística del Pla ja s'està executant. En saben res vostès? Quin és el sistema de gestió dels fons i dels projectes? Es té en compte el retorn de les inversions? Qui dictamina la qualitat dels projectes? És certa la participació de la societat civil, que es pregonava des de la Mancomunitat o sols s'escolta la veu dels seus membres?

Caldria una mirada col·lectiva. No fos cosa els projectes aprovats transformin el Pla en una nova vorera de mar turistificada i saturada.

Article publicat a Última Hora el 22 de març de 2023.

Tertúlia amb TERRACOR

Per Magdalena Aguiló i Vicens Mulet

Organitzadors del cicle dels sopars tertúlia "Gent del Pla del Segle XXI"

El passat 19 de febrer va tenir lloc la quarta trobada del cicle de tertúlies/sopar que des de Pla XXI organitzam per donar a conèixer el talent emprenedor i creatiu existent en el Pla de Mallorca. En aquesta ocasió ens desplaçàrem a Petra, al Restaurant Terragust que forma part de les enormes instal·lacions de TERRACOR. I parlàrem amb un dels cinc socis que conformen aquest projecte d'agricultura i restauració, en Maties Adrover Sitges. La majoria dels cinc socis provenen de famílies pageses i amb llarga experiència de treball en el camp. El projecte valora la sostenibilitat, el respecte a la terra i fomenta el consum responsable i local.

Terracor és un projecte íntimament lligat a la terra i al paisatge que dia a dia van construint els nostres pagesos. Conrea unes 300 Ha repartides entre Porreres, Petra, Felanitx i Manacor amb el sistema d'agricultura integrada. Fomenten les varietats locals adaptades al territori, amb una bona distribució dels seus productes i amb l'objectiu de fer rendible l'activitat agrícola. La seu central a Petra és veritablement espectacular amb uns enormes hivernacles que acullen també la botiga de productes propis (a més de la venda de productes de la terra, formatges, pa, embotits, confitures, etc.) i el restaurant, una delícia de carta elaborada amb la seva pròpia producció. Quan arriba el bon temps, organitzen uns sopars a la fresca enmig dels camps conreats i envoltats d'arbres fruiters que són un èxit de convocatòria fins al punt que s'ha de reservar amb molta antelació per poder participar-hi.

Va ser un plaer escoltar les experiències que ens explicà Maties Adrover i els reptes que l'empresa es van enfrontant. I a més, tothom sortí encantat de les delícies que ens preparà el xef Biel Llull Galmés, cuiner que prové també de família pagesa i, per tant, bon coneixedor dels productes del camp. La següent tertúlia ens va dur a Vilafranca el passat 30 de març, als tallers de la Fusteria Galmés amb el projecte "AMARAR". En parlarem al pròxim número d'EL PLA.●

Dalt del Turó: capellets de teulada, arengades i el Barça

Els capellets de teulada surten d'entre les teules i en les encletxes de les parets de pedra seca que miren a Tramuntana, diuen que són bons per menjar, servidor, però, no ho provarà. Som massa maniós i estugós. Veig un ropit i un busqueret de cap negre, grassos, han acumulat greix per partir de l'illa cap als seus quarters de primavera i estiu. Les esparregueres, tímidament, treuen ja els primers espàrecs.

Trob en Bernadí Pança pel camí de Son Baró amb bastons de nordic- walking. Me diu en Bernadí: "Alerta Climent amb ses teves mirades de folklòric ploramiques, que dius tu! És cert que hi ha valors a foravila o als pobles. El problema és que se'ns oblidi polititzar sa nostra mirada!" "A mi me fa molta vessa! Me n'afluix!" Li responc. "Idò, no te n'ha de fer tanta!" replica. Adéu, adéu, cadascú pel seu camí. Me ve al cap la reflexió dels famós antropòleg Claude Lévi-Strauss: "Una cultura només es pot entendre des de fora, sense participar en les auto-mistificacions en les quals es recolza". Això, un servidor, és totalment incapaç de fer-ho. Conten d'en Bernadí que va anar de putes i ella li va dir: "Son mil y la cama". L'hi donà un bitllet de mil, i la senyora li demana: "Y la cama?" I en Bernadí, que era estalviador, o aferradot, li contestà: "Nada de cama, ho farem de drets! Tu t'acotes una mica i jo ja la te ficaré, 'collir herba' se diu això, sense 'cama' !"

Vaig a comprar dues arengades, m'agraden torrades i esmicolades dins tomàtiga de ramellet, també torrada. Al sen Toni Garbau també li agradaven molt. No les comprava d'una en una, en tenia una bóta sencera. Un dia, fent les preparacions - les arengades s'havien de premsar ben premsades- ell les posava entre el bastiment i la porta. Tancava la porta i premia. Un dia va fer tanta força que li botaren les tres frontisses i la porta li caigué damunt. "Vatuadell! Aquests peixets són rabassuts avui!" Diuen que va dir.

En Jaume Cot pinta les persianes, ja els feia una bona falta. "Jaume: no n'has de fer massa!" li dic. S'atura i me diu: "Saps que és de bo de fer: Ara ves aquí ! Ara tu ves allà ! Ara fe això!... Es comandar no fa bòfegues!" "A ses mans no, però a lo millor en fa a altres parts" respongué en Toni Ximenis que mos escoltava. He sentit a dir que en Ximenis no era molt destre en les coses del bricolatge. Havia de fer unes feines, poques i petites, i li van vendre ciment ràpid. En va fer una senallada grossa, però un pic feta li mancà, la plana, després una fusta, i després no sé que més i quan tornà al pastó, allò havia forjat i no pogué treure ses paletes amb les que havia mesclat. El 'vatues' i 'mecags' se sentien d'un tros enfora. Sa dona se'n temé i li entaferrà una bona paperina!

Al cassino sent en Pere Cai que remuga: "Per què? Per cagar com un puput? Has d'anar alerta amb sos ous de gallines que van a lloure!

Poden tenir brutor aferrada i llavors això pot anar en es menjar!" Se coneix que ha anat destrempat. Entra en Colau Agró. Va sempre per tot com d'amagatotis. "Va sempre així d'ençà que son pare se va matar, se va tirar dins un pou, cosa rara, ja saps que a la pagesia els homes se solien penjar i eren ses dones ses que se tiraven dins els pous, però ell ho va fer així. El trobà ell, que no sé com hi baixà, amb una corda el fermà i, estirant amb so cotxo, el va treure. Pensa tu! Aquell cos mort pegava pels costats des pou i el va treure tot nafrat. El carregà i cap a ca seva. Tot perquè sa gent no sabés que s'havia suïcidat i no li fessin s'autòpsia. Tanmateix, sempre n'hi ha un que mira. En Jordi Cocover ho va veure i l'endemà ho sabia tot es poble".

Per avui ja he acabat els menuts. Me'n vaig a veure el Barça. L'he tallada ben justa, l'àrbitre ja siula el començament. Passarem pena, com sempre, els barcelonistes. Deu ser mala d'engirgolar una entitat com el Barça, pens. S'asseu devora jo en Biel de Son Fangos amb un quissonet menut, me parla dels seus galindons, que li fan molt de mal. En Lewandosky fa el primer gol. ●

Foto: Climent Piconrell Bauçà.

MITJANS LOCALS

Al Pla de Mallorca existeixen publicacions de caràcter local i periodicitat variable que tracten l'actualitat dels diferents municipis.

Clicant al seu logo podeu anar a les seves webs o xarxes socials.

Posa't en contacte amb nosaltres si vols afegir el teu mitjà a aquesta secció.

essaig.cat

Algaida, Pina i Randa

Algaida

Porreres

Porreres

Maria de la Salut

Sencelles

Sant Joan

Sineu

Petra

Sa Pobla

Montuïri